

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 29 maj 2017
Ref. nr.: RK1069/17

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI101/16

Parashtrues

Ukë Balaj

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 94/16, të 11 majit 2016

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga Ukë Balaj nga Prishtina (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës), të cilin e përfaqëson avokati Xhevat Bici.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. nr. 94/16, të 11 majit 2016.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të kontestuar, me të cilin pretendohet shkelja e nenit 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, në nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 29 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 25 korrik 2016, parashtruesi dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 16 gusht 2016, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Bekim Sejdiu dhe Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
7. Më 2 shtator 2016, Gjykata njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës. Në të njëjtën kohë, Gjykata i dërgoi një kopje të kërkesës Gjykatës Supreme.
8. Më 4 prill 2017, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe njëzëri i propozoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhje e fakteve të përgjithshme

9. Më 20 janar 1990, parashtruesi i kërkesës në cilësinë e blerësit lidhi kontratë për shitblerjen e patundshmërisë, ngastrës kadastrale nr. 506, me sipërfaqe prej 0.44,66 ha dhe ngastrës kadastrale nr. 505, me sipërfaqe prej 0.88, 56 ha, të dyja në komunën e Gllogocit (në tekstin e mëtejme: patundshmëritë e kontestuara) me Hajriz Tahirin në cilësinë e shitësit. Kjo kontratë është lidhur para avokatit dhe nuk ishte vërtetuar në gjykatën kompetente.
10. Në një datë të pacaktuar, parashtruesi i kërkesës paraqiti padi për vërtetimin e pronësinë mbi patundshmëritë e kontestuara në Gjykatën Komunale në Gllogoc, ndërsa pala tjetër u përgjigj me kundërpadi.
11. Më 10 dhjetor 2012, Gjykata Komunale në Gllogoc (Aktgjykimi C. nr. 43/2011) në pjesën e parë të dispozitivit e refuzoi si të pabazuar kërkesëpadinë e parashtruesit që të vërtetohet së është pronar i patundshmërive të kontestuara në bazë të kontratës mbi shitblerjen dhe mbajtjen, dhe të detyrohet i padituri

që paditësit t'ia njeh këtë të drejtë dhe t'ia lejojë regjistrimin në librat përkatëse kadastrale.

12. Me të njëjtin aktgjykim, në pjesën e dytë të dispozitivit aprovohet si e bazuar kundër kërkesëpadia e të paditurit Hajriz Tahirit dhe vërtetohet se ai është pronar i paluajtshmërisë së përshkruar më sipër në bazë të aktvendimit të Komisionit për komasacion nr. 461-228, të 2 korrikut 1985; gjithashtu parashtruesi i kërkesës detyrohet që këtë të drejtë t'ia njoh të paditurit.
13. Parashtruesi i kërkesës ka paraqitur me kohë ankesë në Gjykatën e Apelit të Kosovës kundër Aktgjykimit (C. nr. 43/2011), të Gjykatës Komunale në Gllogoc.
14. Më 1 janar 2016, Gjykata e Apelit e Kosovës (Aktgjykimi CA. nr. 1336/2013) e refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtruesit të kërkesës dhe e konfirmoi aktvendimin e përmendur më lart të gjykatës së shkallës së parë.
15. Kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, parashtruesi i kërkesës ka paraqitur me kohë kërkesën për revizion në Gjykatën Supreme të Republikës së Kosovës, për shkak të shkeljeve thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale, me propozim që të dy aktgjykimet e lartpërmendura të ndryshohen, ashtu që kërkesa e paditësit të pranohet si e bazuar.
16. Më 5 maj 2016, Gjykata Supreme e Republikës së Kosovës (Aktgjykimi Rev. nr. 94/2016) e hodhi poshtë si të pabazuar kërkesën për revizion të parashtruesit, me arsyetim të detajuar.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

17. Parashtruesi i kërkesës pretendon: *“Se është lidhur kontrata për shitblerjen në mes të paditësit dhe të paditurit, të cilit janë nip dhe dajë, por kontrata ka qenë gojore dhe është përmbushur nga të dy palët, është paguar çmimi, ka hyrë në posedim, është ndërtuar shtëpia në sipërfaqe prej 15 ari, kurrë nuk ka ushtruar padi i padituri për pengim posedimi, etj.”*
18. Për më tepër, parashtruesi i kërkesës pretendon se *“gjykatat kanë marrë për bazë thëniet e të paditurit se ka të bëjë me kontakt të pengut çka nuk është e vërtetë, s'ka kontratë me shkrim e as dëshmitarë të cilët kanë qenë prezent. I padituri e pranon se ka pranuar të hollat e shitjes, të njëjtat nuk i ka kthyer kurrë, pra tek pas vitit 2004 ka hyrë me dhunë në këtë pasuri.”*
19. Parashtruesi i kërkesës pretendimet e tij për shkelje të të drejtave kushtetuese i arsyeton si në vijim: *“Është shkelur e drejta e pronës nga neni 46 i Kushtetutës të Republikës së Kosovës, sepse paditësi Ukë Balaj e ka blerë nga i padituri ngastrën nr. 506 nga tabela 27 dhe ngastrën nr. 505 nga tabela nr. 28 ZK Çikatovë e Re, dhe atë kontratë mbi shitblerje të vitit 1984 nuk e kanë vërtetuar në gjykatë, paditësi e ka pas në posedim dhe shfrytëzim me dekada.”*

Pranueshmëria e kërkesës

20. Gjykata shqyrton nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe Rregullore të punës.
21. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113. [Jurisdiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:
1. *“Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.
[...]*
7. *Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.*
22. Gjykata gjithashtu i referohet edhe nenit 48 [Saktësimi i kërkesës] të Ligjit, i cili parasheh:
- “Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.*
23. Për më tepër, Gjykata merr parasysh rregullin 36 (1) (d) dhe (2) (a) të Rregullores së punës, i cili parasheh:
- (1) *Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:
[...]
(d) kërkesa arsyetohet prima facie ose nuk është qartazi e bazuar.*
- (2) *Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:
[...]
(a) kërkesa nuk arsyetohet prima facie.*
24. Në këtë rast, Gjykata vlerëson se parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar për të parashtruar kërkesë në Gjykatën Kushtetuese dhe ka shteruar të gjitha mjetet efektive juridike. Andaj, i ka plotësuar kriteret procedurale të nenit 113.7 të Kushtetutës. Megjithatë, për të vërtetuar pranueshmërinë e kërkesës Gjykata, më tej, duhet të vlerësojë nëse parashtruesi i ka plotësuar kriteret e nenit 48 të Ligjit dhe kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara në rregullin 36 të Rregullores së punës.
25. Në fakt, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës i referohet shkeljes së nenit 46 të Kushtetutës. Megjithatë, ai nuk shpjegon se pse konsideron se me vendimet e gjykatave të rregullta janë shkelur dispozitat që i garantojnë të drejtat dhe liritë.
26. Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës ka ndërtuar rastin e tij mbi baza ligjore, përkatësisht në vërtetimin e gabuar të gjendjes faktike në lidhje me

vlefshmërinë e kontratës kontestuese, si dhe në vlerësimin e gabuar të provave nga gjykatat e rregullta.

27. Së pari, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës i përsërit të njëjtat pretendime që i theksoi edhe në procedurat para gjykatave të rregullta, ku Gjykata Komonale në Glllogoc (Aktgjykimi C. nr. 43/2011) dha një përgjigje të detajuar për të gjitha pretendimet e parashtruesit, duke arsyetuar, ndër të tjera:

“... Kontrata e përpiluar me shkrim me datën 20.01.1990 më mes të ndërgjyqësve mbi shitblerjen e paluajtshmërisë, e cila i është paraqitur gjykatës nga paditësi si provë e njëjta është jovalide, pasi siç parashihet me dispozitat e nenit 4 par.2. dhe pr.3. të Ligjit të Qarkullimit të paluajtshmërive, sipas të cilës kontrata për kalimin e së drejtës së paluajtshmërisë në mes të titullarëve të drejtës së pronësisë lidhet në formë me shkrim, ndërsa nënshkrimet e kontraktuesve vërtetohen nga ana e gjykatës, ku kjo dispozitë sipas nenit 1. të Rregullores së UNMIK-ut nr.1999/24 është dispozitë e zbatueshme.”

28. Për më tepër, Gjykata vëren se Gjykata e Apelit (Aktgjykimi CA. nr. 1336/2013) shpjegoi edhe më hollësisht gjendjen faktike, të drejtën e mbajtjes dhe vlefshmërinë e kontratës, duke shpjeguar se:

“Nga vërtetimi i gjendjes faktike rezulton se nuk janë përmbushur elementet e kontratës mbi shitjen, ... sepse kontrata është fiktive, me të cilin mbulohet kontrata mbi pengun. Sipas deklaratës së avokatit kontrata lëndore në të vërtetë është peng me të cilin paditësi-kundërpaditurit i ka siguruar kërkesat e veta në të holla në rast të mospagimit të borxhit, ashtu që të bëhet pronarë në paluajtshmerinë lëndore. Këso kontrate nuk lejohet në kuptim të nenit 103 LMD dhe nuk e ka mbrojtjen ligjore. Si pasojë e kësaj paditësi-kunderipaditurit nuk mund ta realizoj të drejtën e pronësisë me anë të mbajtjes në kuptim të nenit 28.4 të Ligjit mbi bazat pronësore juridike. Mirëbesim nuk ka me qenë se paditësi-kunderipaditurit ka hy në posedim të paluajtshmerisë lëndore në bazë të kontratës fiktive mbi shitblerjen e cila ka qenë punë stimuluese sepse e ka mbuluar kontratën e pengut. Mbajtësi i çështjes në mënyrë jo ligjore dhe mirëbesim të posedimit nuk mund ta fitoj të drejtën e pronësisë.”

29. Së fundi, mendimi i tillë ligjor është pranuar edhe nga Gjykata Supreme (Aktgjykimi Rev. nr. 94/2016), i cili në detaje ka arsyetuar se parashtruesi i kërkesës kurrë nuk u bë pronar i pronës kontestuese:

“Edhe Gjykata Supreme ndan mendimin se është e pabazuar kërkesëpadia e paditësit që të vërtetohet se është pronar i ngastrave lëndore në bazë të kontratës kontestuese të lartpërmendur e cila në fakt mbulon kontratën e pengut si garancion për borxhin e të paditurit të cilin e ka marrë përsipër paditësi, dhe fakti se këto ngastra i ka shfrytëzuar deri në vitin 2003, nuk rezulton se janë plotësuar kushtet ligjore për fitimin e të drejtës së pronësisë në favor të tij as në bazë të mbajtjes, pasi që pengu është vetëm si garancion respektivisht mjet për sigurimin e kërkesës së caktuar kryesisht në të holla, dhe nuk mund të sjell asnjëherë gjer të fitimi i pronësisë, kështu që bazuar në këtë fakt, si dhe në faktin se kontrata kontestuese juridikisht është e pavlefshme për arsyet e dhëna më lart, rezulton se në asnjëherë nga bazat juridike të lartpërmendura paditësi nuk ka fituar të drejtën e pronësisë në ngastrat lëndore, kështu që të dy gjykatat e shkallës më të ulët me të drejtë kanë gjetur se kërkesëpadia e paditësit është e pabazuar. Në anën tjetër i paditurit pa dyshim ka dëshmuar të drejtën e tij të

pronësisë në ngastrat kontestuese, me faktet se në bazë të procesverbalit të komisionit për komasacion , atij i janë ndarë këto ngastra, të cilat edhe i ka regjistruar si pronësi të tij në librat përkatës kadastral.”

30. Gjykata përsërit se nuk ka detyrë që të merret me gabimet e faktit ose të ligjit që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta me rastin e vlerësimit të provave ose aplikimit të ligjit (ligjshmërisë), përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (kushtetutshmëria). Parashtruesi i kërkesës duhet të paraqesë pretendim të arsyetuar dhe argument bindës kur pretendon se autoritetet publike ia kanë shkelur të drejtat dhe liritë kushtetuese të mbrojtura me Kushtetutë.
31. Gjykata rikujton se nuk është roli i Gjykatës Kushtetuese të vërtetojë nëse disa lloje të provave janë të lejuara, cilat prova duhet të merren dhe as të specifikojë se cilat prova janë të pranueshme dhe cilat nuk janë. Ky është roli i gjykatave të rregullta. Detyra e Gjykatës Kushtetuese është që të përcaktojë nëse procedurat në gjykatat e rregullta në tërësi ishin të drejta, duke përfshirë mënyrën e marrjes së dëshmive (Shih rastin *Khan kundër Mbretërisë së Bashkuar*, aplikacioni nr. 35394/97, paragrafët 34-35, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, të 12 majit 2000).
32. Përveç kësaj, Gjykata gjithashtu përsërit se roli i Gjykatës Kushtetuese është që të sigurojë respektimin e të drejtave të garantuara me Kushtetutë dhe me instrumente tjera ligjore dhe nuk mund, pra, të veprojë si “gjykatë e shkallës së katërt” (Shih rastin *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, nr. 30544/96, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, i 21 janarit 1999, shih, gjithashtu rastin KI70/11, parashtruesit e kërkesës *Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima*, Gjykata Kushtetuese, Aktvendimi për papranueshmërinë, të 16 dhjetorit 2011).
33. Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës kishte mundësi për të paraqitur në gjykatat e rregullta arsye materiale dhe ligjore për zgjidhjen e kontestit; argumentet e tij janë dëgjuar dhe trajtuar në mënyrë të rregullt nga gjykatat e rregullta; procedurat, marrë në tërësi, ishin të drejta dhe vendimet e marra ishin hollësisht të arsyetuara.
34. Gjykata më tej konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk pajtohet me rezultatin e procedurave para gjykatave të rregullta. Megjithatë, pakënaqësia e parashtruesit të kërkesës me rezultatin e procedurave të gjykatave të rregullta nuk mund vetvetiu të ngrejë një pretendim të argumentueshëm për shkeljen e së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm (Shih, *mutatis mutandis* rastin *Mezőtúr - Tiszazug Tarsulat kundër Hungarisë*, paragrafi 21, GJEDNJ, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005).
35. Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës nuk ka dhënë një pretendim të saktë dhe konkret për shkeljen e të drejtave të tij dhe nuk e shpjegon si dhe pse aktgjykimi i Gjykatës Supreme mund të këtë shkelur të drejtat e tij kushtetuese; ai vetëm theksoi se ka pasur shkelje të të drejtave kushtetuese. Ai nuk ka paraqitur ndonjë dëshmi *prima facie*, që do të tregonte shkeljen e të drejtave të tij kushtetuese (Shih, *Vanek kundër Republikës Sllovaqe*, KEDNJ, Vendimi nr. 53363/99, i 31 majit 2005).

36. Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk i ka mbështetur pretendimet se procedurat përkatëse kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare dhe se me vendimin e kontestuar i janë shkelur të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë dhe KEDNJ (Shih, *mutatis mutandis*: *Shub kundër Lituanisë*, nr. 17064/06, GJEDNJ, Vendimi i 30 qershorit 2009).
37. Prandaj, Gjykata konsideron se kriteret e pranueshmerisë, të përcaktuara me Kushtetutë, më tej të precizuara me Ligj dhe të përshkruara me Rregulloren e punës nuk janë përmbushur.
38. Prandaj, Gjykata konstaton se kërkesa e tij është e papranueshme si qartazi e pabazuar në baza kushtetuese.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në përputhje me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe me rregullat 36 (2) (a) dhe 56 të Rregullores së punës, më 4 prill 2017, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Ivan Čukalović

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi

